

Budte svätí

written by Drahoslav Vajda | 20. novembra 2024

Úvaha o svätosti

Budte svätí, lebo ja som svätý, ale podľa toho Svätého, ktorý vás povolal, aj sami budte svätí, v každom obcovaní. Pretože je napísané: Budte svätí, lebo ja som svätý!.

(1. Petrov 1:15-16)

Na viacerých miestach je Boží ľud ako v Starej tak aj v Novej zmluve nazvaný: svätý, svätí. Pavlove listy často začínajú týmto oslovením. Píše sa v nich svätým. Ako o mnohých pojmoch, tak aj o svätosti sa veľmi často, a to nielen v sekulárnom svete, ale aj v samotnej cirkvi, uvažuje prevažne z ľudského hľadiska.

Môžeme sa stretnúť s postojom, že svätosť alebo spravodlivosť je niečo, čo sa dá klasifikovať známku a vedome alebo nevedome prisudzujeme ľuďom okolo seba rôzny stupeň dosiahnutia tejto vlastnosti. Pričom toto známkovanie sa deje podľa toho, ako sa hodnotení vidia viac alebo menej dobrí v očiach tých, ktorí ich známkujú. V cirkvi môžeme počuť vyjadrenia o Božích služobníkoch ako o viac alebo menej svätých. K porozumeniu svätosti nedôjdeme cez etické pojmy ako dobrota alebo iné, aj keď dobrota a iné mravné vlastnosti so svätosťou súvisia. V tom najzákladnejšom zmysle slova pojem svätý nie je vôbec pojem etický. V biblickom zmysle svätý alebo svätec nie je človek, ktorý dosiahol určitej úrovne dobroty (ako si to väčšina ľudí myslí), ale skôr ten, ktorý bol Bohom oddelený, či vyčlenený zo sveta a povolaný pre úlohu podľa Božieho zámeru. Svätí sú tí, ktorí sú tí povolaní, ktorí tvoria Božiu cirkev, čiže patria k Božiemu ľudu vykúpenému krvou Božieho baránka Ježiša Krista.

V 2. Mojžišovej 40. kapitole vo verši 10 je Mojžišovi uložené, aby posvätil oltár a nádrž uprostred svätyne. Nie je tu však ani naznačené, že by sa tieto predmety stali nejakými inými čo sa týka ich podstaty, len to znamená, že mali byť oddelené k zvláštnemu používaniu, a len k tomuto používaniu a nie inému. Ježiš Kristus sa pred svojim ukrižovaním modlil: „A ja za nich posväcujem sám seba, aby aj oni boli posvätení v pravde“ (Ján 17:19). Tento verš neznamena, že by sa Ježiš išiel urobiť spravodlivejším – On spravodlivým bol. Význam je ten, že sa Ježiš Kristus oddelil, aby ľuďom svojou smrťou priniesol spasenie.

Použitý Biblický text v úvode tohoto článku nás vedie k tomu, že porozumenie toho kto je to svätý, na koho sa toto pomenovanie vzťahuje, čo to znamená byť svätým, vedie cez porozumenie Boha, pretože: *Boh je Svätý Boh*. Svätosť je charakteristickou vlastnosťou Boha; oddeľuje ho od jeho stvorenia.

Ilustratívne, názorne, môžeme Božiu svätosť pochopiť v pokynoch daných izraelskému ľudu pre stavbu stánku stretávania. Na jednej strane bol tento Hospodinov stánok postavený tak, aby zvýrazňoval a vyučoval tomu, že Boh je vždy vo svojom ľude prítomný – prebýva so svojim ľuďom. Ale táto svätyňa vyučovala aj tomu, že Boh je od svojho ľudu oddelený vzhľadom ku svojej svätosti a ich hriechu, a je preto k nemu možné sa priblížiť len spôsobom, ktorý určí On. Bolo nutnú, aby Boh svoj izraelský národ vyučoval svojej svätosti. Zmysel stánku stretávania bol aj ten, aby Boh ukázal, že hriešny človek jednoducho nemohol vojsť do prítomnosti svätého Boha, ako sa mu zachcelo. Rozumelo sa totiž, že Boh prebýva vo vnútri najskrytejšieho priestoru stánku, ktorý bol označený ako svätyňa svätých. Ľudia tam nemohli vstúpiť. Pohan mohol vstúpiť do ktoréhokolvek svojho chrámu a

modliť sa pred sochou pohanského boha alebo bohyne. Izraelita do svätyne svätých vstúpiť nemohol. V skutočnosti tam mohol vstúpiť len jeden človek: veľkňaz Izraela. A aj ten tam mohol vstúpiť len jedenkrát za rok a aj to až po tom, keď najprv obetoval za svoj hriech a za hriech Izraela na nádvorí stánku.

Okrem toho stánok stretávania bol rozdelený a tým oddelený oponami na jednotlivé časti. Tak bola opona medzi svätyňou svätých a časťou nazvanou svätyňa. Ďalšia opona oddeľovala svätyňu od nádvorja a ďalšia uzatvárala priestor nádvorja od priestoru tábora Izraelcov. Význam opôn bol ten, že Boh, aj keď sa rozhodol prebývať so svojim ľudom, bol od neho oddelený alebo mu ostával skrytý (zakrytý) a to vzhľadom k svojej svätosti a kvôli ich hriechu. K najužšiemu spoločenstvu mohlo dôjsť len vo svätyni svätých. Aby sa tam ale dalo vstúpiť, bolo treba prejsť tromi oponami, z ktorých každá naznačovala hlboké oddelenie, priepasť medzi Bohom a ľudstvom: najprv to bola opona medzi vonkajším táborom a nádvorím; potom to bola opona zakrývajúca svätyňu a oddeľujúca svätyňu od nádvorja a nakoniec opona oddeľujúca svätyňu od svätyne svätých. Aby veľkňaz mohol vstúpiť do svätyne svätých, musel najprv priniesť obeť na bronzovom oltári a umyť sa v nádrži s vodou (to všetko na nádvorí) a prejsť cez svätyňu.

Čo by sa stalo, keby nejaký človek vstúpil do svätyne svätých, alebo keby nebol dodržaný stanovený postup vchádzania do Božej prítomnosti (do svätyne svätých)? Čakala by ho okamžitá záhuba, tak ako sa to niektorým, ktorí tam vošli, stalo. Božie rozhorčenie by vzplanulo voči tomu hriechu, ktorý by sa snažil votrieť do prítomnosti Božej svätosti. Ak porozumieme stánku stretávania a porozumieme Božej svätosti, začíname niečo chápať o ľudskej hriešnosti a nevyhnutnej Kristovej obeti na kríži.

Príklady z Písma (Jób, Izaiáš, Habakuk, Peter, Ján) nám hovoria, čo znamená stretnúť sa tvárou tvár s Božou svätosťou. Nie je to žiadna príjemná skúsenosť. Predstavuje nesmiernu hrôzu, pretože nesvätý nemôže prebývať spoločne so Svätým Bohom. Boh musí nesvätého zničiť, alebo očistiť jeho hriech. Keď toto platí o ľuďoch, ktorých si Boh vyvolil za svojich prorokov alebo svojich služobníkov a ktorých nazýva spravodlivými, o koľko viac je to platné pre tých, ktorí voči Bohu zaujímajú nepriateľský postoj. Takýto ľudia sa snažia utiecť od Boha, zľahčiť alebo poprieť jeho existenciu, aby nemuseli priznať svoju nedostatočnosť a hriešnosť pred Svätým Bohom.

Čo urobí človek hriešnik, keď je konfrontovaný so Svätým Bohom napr. skrze zvest' evanjelia alebo zjavenia Boha skrze rôzne situácie? Pôjde jednoducho ďalej svojou vlastnou cestou? Bude sa snažiť robiť tie najlepšie skutky aké len dokáže? Otočí sa k Bohu chrbtom? Keby nebolo tak, že Boh sám sa s kritickou situáciou hriešneho človeka rozhodol niečo urobiť, určite by nám neostávalo nič iného. Kresťanstvo však pre hriešnika má dobrú správu: Svätý Boh niečo urobil. Urobil to, čo bolo potrebné. Otvoril nám cestu do svojej prítomnosti prostredníctvom Pána Ježiša Krista, a v dôsledku toho sa nesvätý stáva svätým a je mu daná možnosť žiť so Svätým Bohom.

Stánok stretávania vyučoval, že medzi Bohom v jeho svätosti a ľuďmi v ich hriechu je veľká priepasť. Ukazoval ale tiež na spôsob, ako túto priepasť prekonať. Spôsob, ako k tomu v starozákonných dobách dochádzalo, bol symbolický. Uskutočňovalo sa to obetovaním zvierat, pri ktorom hriech ľudu (človeka) bol symbolicky prenesený na nevinnú obeť (zvíra), ktorá potom zomrela namiesto obetujúceho. Preto sa požadovalo, aby veľkňaz vykonal obeť najprv za seba a potom za ľud a až potom v Deň zmierenia mohol vojsť do svätyne svätých – do Božej prítomnosti. Ale aj napriek tomu, že toto symbolické bolo dôležité a živé, hriech v skutočnosti smrť zvierat nezmývala. Pravé a jediné zmierenie poskytol jedine Ježiš Kristus, ktorý ako dokonalý Boží baránok zomrel namiesto hriešnikov. On je jednou a raz a navždy postačujúcou obeťou za hriech.

Ježiš Kristus plne postačuje. V tej chvíli, keď niesol náš hriech, a bol preto v dôsledku Božieho trestu oddelený od prítomnosti Otca, lebo bol odsúdený namiesto nás, Boh sám roztrhol chrámovú oponu

(oponu pred svätyňou svätých) na polovicu od hora až dole. Tým dal najavo, že cesta do jeho prítomnosti, do svätyne svätých, je teraz otvorená všetkým, ktorí k nemu prídu s vierou v Krista, tak ako to On sám požaduje. Tí, ktorí takto k nemu prídu, sú pre Boha oddelení, svätí, skrze Ježiša Krista.

Pre tých, ktorí takto prišli do Božej prítomnosti a k poznaniu Svätého Boha, to potom ďalej znamená, že sa učia nenávidieť hriech a hriech nenávidia. Človek od svojej prirodzenosti nemá hriech v nenávisti, skôr opak je pravdou. Hriešnik vo svojej hriešnej prirodzenosti hriech ani za hriech nepovažuje. Človek obyčajne hriech miluje a nerád ho opúšťa. Tí, ktorí k nemu prišli, hriech nenávidia a Boh od nich požaduje a očakáva svätý život, t. j. život oddelený od hriechu. Očakáva to od tých, ktorí sú Kristovi nasledovníci.

Tí, ktorí prišli k poznaniu Svätého Boha skrze vieru v Ježiša Krista, učia sa milovať spravodlivosť, milujú ju a usilujú sa žiť v spravodlivosti. Nikto v tomto časnom spôsobe existencie nedokáže byť taký, akým je Svätý Boh, môže ale byť svätý v oblasti spravodlivého a bezúhonného chodenia pred ním.

V živote týchto ľudí je ešte jeden radostný moment: očakávajú deň, v ktorom Boha v jeho svätosti uvidia tvárou v tvár. Keby títo ľudia neboli ešte pred týmto dňom prišli k Bohu skrze vieru v Ježiša Krista, bol by to pre nich strašný deň. Znamenal by odhalenie ľudského hriechu a následný súd nad hriechom a trest za hriech, ktorým je druhá smrť ako večné odlúčenie od Boha. Pre tých, ktorí k nemu už prišli pred týmto dňom, bude to deň naplnenia nádeje a dňom dokončenia ich spasenia, lebo budú pripodobnení k Ježišovi Kristovi svojmu Pánovi. Budú ako On vo svätosti a aj v každom inom spôsobe.

Umiestnené dňa: 12. 12. 2024